

ת"פ 869/08 - מדינת ישראל נגד י.ש אהרון חב' לבנין בע"מ, יעקב אהרון

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 869-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה המשפטית-עו"ז נ' י.ש אהרון חב' לבנין בע"מ ואח' כב' הש' ע. איצקוביץ

המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד הדר

הנאשמים
1. י.ש אהרון חב' לבנין בע"מ,
2. יעקב אהרון,
ע"י ב"כ עו"ד יואב תם ועו"ד נטלי צרף

גזר דין

1. ביום 31.7.2014 ניתנה הכרעת דין בתיק, לפיה הרשעתי את האשמת בהעסקה שלא כדין של 9 עובדים - עבירה לפי סעיף 2(א)(1) ו-2 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: "**חוק עובדים זרים**") ואת הנאשם באחריות נושא משרה, לפי סעיף 5 לחוק עובדים זרים.
  2. ביום 19.11.14 (לאחר דחיית הדיון בשל מחלת ב"כ הנאשמים) נשמעו טיעונים לעונש. ב"כ הנאשמים הודיע כי בכוונתו לבקש ביטול הרשעה, וביקש לעשות זאת בכתב. על אף שמדובר בתיק ישן מאוד (כתב אישום הוגש עוד בשנת 2008) על מנת לאפשר לנאשמים זכות הגנה מלאה, נעתרתי לבקשה.
  3. ב"כ הנאשמים הגיש בקשה בת 25 עמודים שבה התייחסות להתיישנות ושיהוי, אכיפה בררנית, הגנה מן הצדק וטענות הקשורות לניהול המשפט - טענות אשר מצאו התייחסות ספציפית בהכרעת הדיון. נוסף לכך הוגשה בקשה לביטול הרשעה כנגד שני הנאשמים ולחילופין, טיעונים לעונש.
  4. ב"כ המאשימה הגיש את תגובתו שבה ציין כי אין להידרש בשלב זה לטענות כנגד הכרעת הדין שהועלו אף ברמה העובדתית, אשר מקומן במסגרת הליך ערעור, אם יוגש.
- לאחר קבלת תגובת ב"כ המאשימה, אף הגיש ב"כ הנאשמים "בקשה למתן צו להמצאת מסמכים בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982 (להלן: "**חוק סדר דין פלילי**") - בקשה להורות לרשות האוכלוסין וההגירה במשרד הפנים להמציא אשרות שהיו לעובדים נושא כתב האישום בשנים 2004-2005 וכן למשרד התמ"ת (כיום רשות האוכלוסין וההגירה) להמציא ההיתרים הנוגעים בבקשת הנאשמים הנוגעים לכל העובדים ובפרט לעובד שצוין בסעיף 4.8 לכתב האישום.
- ב"כ המאשימה התנגד לבקשה, שמקומה בשלב הראיות בתיק אשר חלף מזמן.

5. השלב שבו מוגשות בקשות הנאשמים

מדובר בביקורת שנערכה ב-16.11.2005 שבה נצפו 9 עובדים שאינם תושבי ישראל (תושבי הרשות עמוד 1

הפלסטינית) שעסקו בבנייה. ביום 19.6.07 נשלחה הודעת קנס מנהלי לנאשמת, אשר הגישה ביום 1.7.07 בקשה להישפט. כתב אישום מקורי הוגש ביום 8.4.08, גם כנגד הנאשם כנושא משרה.

הנאשמים כפרו בסעיפי האישום ונוהל משפט מלא שהסתיים עם הכרעת הדין מיום 31.7.2014.

כעת, לאחר יותר מ-9 שנים מהביקורת מושא כתב האישום וכ-7 שנים לאחר הגשת כתב האישום (שהוגש עקב בקשה להישפט), חוזרים הנאשמים על טענות ובקשות שהועלו או היו צריכות להיות מועלות בשלב הדיוני.

מקומן של אותן טענות בערעור, אם יוגש, ולא מן הראוי להתייחס אליהן בשלב זה של הדיון, לאחר שכבר ניתנה הכרעת דין שבה הורשעו הנאשמים.

כמו-כן, הבקשה להגשת ראיות נוספות (מסמכים) אינה מוצדקת. לא צוינה כל נסיבה חריגה שבגינה ישנה הצדקה לפתוח את שלב הראיות שוב, ומדוע לא ניתן היה לבקש את אותן ראיות (שספק אם הן באמת "חדשות") במהלך הדיון הארוך שהתנהל בתיק.

בקשות אלה גורמות להתארכות ההליכים במידה מוגזמת (אדגיש שוב, כתב האישום הוא משנת 2008) כאשר הגיע העת לסיים אותם בגזר דין. כמו-כן ייתכן שקיימת הצדקה לחייב את הנאשמים בהוצאות משפט בגין בקשות אלה. מאחר שאין על כך בקשה, אני נמנעת מלהטיל הוצאות.

6. בקשה לביטול הרשעה

סעיף 192(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם יתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

בית הדין הארצי לעבודה חזר לא מעט על ההלכה לפיה הסמכות לבטל הרשעה תופעל במקרים חריגים בלבד, בהם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת. הפעלת הסמכות תיעשה תוך שמירה על נקודת המוצא שאדם אשר הוכחה אשמתו בהליך הפלילי - יש להרשיעו בדיון.

כך נאמר:

הסמכות לבטל הרשעה מופעלת על ידי בתי המשפט במשורה, תוך שמירת נקודת המוצא כי אדם אשר הוכחה אשמתו בהליך פלילי - יש להרשיעו בדיון. ההרשעה מהווה פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית ומסייעת למיצוי ההליך הפלילי ותכליותיו. יישום נקודת המוצא מאפשר הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני. בנוסף, הקפדה על עצם ההרשעה נדרשת לצורך העברת המסר ההרתעתי הרצוי... משכך, הסמכות להורות על ביטול הרשעה אמורה להיות מופעלת במקרים חריגים

בלבד, בהם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת (ר"ע 432/85 רומנו נ. מדינת ישראל, מיום 21.8.85; להלן - עניין רומנו; ע"פ 2083/96 כתב נ. מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997); להלן - עניין כתב; ע"פ 9893/06 לאופר נ. מדינת ישראל, מיום 31.12.07; עניין קליין).

נסיבות יוצאות דופן כאמור עשויות להיות נסיבות בהן "אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה" (עניין רומנו; ע"פ 3301/06 ביטי נ. מדינת ישראל, מיום 31.10.06), היינו נסיבות בהן "עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה" (עניין קליין). על פי ההלכה הפסוקה, קיימים שני תנאים מצטברים להימנעות מהרשעה - האחד, כי ההרשעה פוגעת פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; השני, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על הרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (עניין כתב). נדרש לפיכך איזון עדין, בין האינטרסים הציבוריים הרלוונטיים וביניהם הצורך בהרתעת הרבים, הוקעה חברתית ואכיפה שוויונית, לבין הנזק הצפוי לנאשם הספציפי כתוצאה מעצם ההרשעה".

(ראו ע"פ 6291-05-10 א. כפיר אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל, 31.1.12; ע"פ 50155-08-10 חברת השמירה בע"מ נ' מדינת ישראל, 6.11.12; ע"פ 31808-03-13 מדינת ישראל נ' י.ג. פרץ בע"מ, 5.2.14).

כך גם בפסק דין שניתן לאחרונה על ידי בית הדין הארצי לעבודה בע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדות הורים בע"מ (8.11.14) בו התקבל ערעור המאשימה על ביטול הרשעה של נאשם.

הנימוקים שלדברי ב"כ הנאשמים מצדיקים ביטול ההרשעה הם הנזק שייגרם להם כתוצאה מההרשעה - שעלולה להביא לידי הפסקת או הקפאת פעילות וביטול סיווג הנאשם ברשם הקבלנים ואבדן פרנסה. אולם, על הנאשמים להוכיח נזק ודאי ולא היפותטי שעלול להיגרם כתוצאה מהרשעתם (ראו ע"פ 8528/12 אלירן נ' מדינת ישראל, 3.3.13). הנאשמים לא הוכיחו כל נזק ודאי שעלול להיגרם להם כתוצאה מהרשעתם.

אני סבורה שלא הוכחו נסיבות חריגות המצדיקות ביטול ההרשעה. ברור לנו כי הרשעה פלילית גורמת נזק לכל אדם, עוד ביתר שאת למי שעברו נקי. אולם, זו התוצאה של הוכחת אשמה בהליך פלילי, כל עוד הוחלט כי הסמכות של המאשימה בהגשת כתב האישום הופעלה כדין. תוצאה אחרת היא זו שתפגע בעיקרון השוויון. נוכח התוצאה אליה הגעתי, אין לי צורך לדון בשאלה האם ניתן לבטל הרשעת הנאשמת ולהטיל שירות לתועלת הציבור לתאגיד.

על כן אני דוחה את בקשת הנאשם להורות על ביטול ההרשעה.

ב"כ המאשימה ביקש להטיל על הנאשמת קנס בשיעור של פי שלוש מן הקנס המנהלי, בגין 9 עובדים, ולנאשם בשיעור הקנס המנהלי וכן התחייבות להימנע מהעבירה מושא כתב האישום.

ב"כ הנאשמים טענה כי על אף שמדובר בהעסקה של 9 עובדים, יש לראות בכך "אירוע אחד" וכן להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם.

8. ביום 10.1.2012 פורסם תיקון מספר 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1997 (להלן: **"תיקון 113"** ו"חוק העונשין" בהתאמה) בדבר **"הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה"**, אשר חל על ענייננו לנוכח מועד מתן הכרעת הדין.

מקרב מטרות הענישה השונות, תיקון 113 נותן עדיפות לעקרון ההלימות - הוא עקרון הגמול. על פי עקרון זה העונש הראוי לעבריין נגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו, כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין הקובע כי **"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"** (ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל, 5.8.2013).

במנגנון גזירת העונש לפי תיקון 113 קיימים שלושה שלבים:

א. **שלב ראשון - האם מדובר באירוע אחד או כמה אירועים נפרדים**

יש לבחון האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. אם מדובר בכמה עבירות, יש לקבוע האם הן עולות כדי אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. ככל שמדובר באירוע אחד, יש להמשיך לשלבים הבאים וככל שמדובר בכמה אירועים, יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 יג (א)(ב) לחוק העונשין).

ב. **שלב שני - קביעת מתחם ענישה**

סעיף 40 ג(א) לחוק העונשין קובע:

"בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ט".

יוצא אפוא כי מתחם הענישה ייקבע בהתאם לעקרון ההלימות, ולשם כך יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

יש לשים לב כי רק השיקולים הקשורים לביצוע העבירה משוקללים בקביעת מתחם הענישה. נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן מובאות בחשבון בשלב זה. אלה יבואו במסגרת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה, אך לא בקביעת המתחם עצמו.

אמות המידה אשר יסייעו לקביעת מתחם הענישה הן אלו:

הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה המונהגת; נסיבות הקשורות לביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 ט' לחוק העונשין ובהן הנזק שצפוי להיגרם מביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה ועוד.

ג. שלב שלישי - גזירת עונשו של הנאשם

לאחר שנקבע מתחם הענישה ההולם למעשה העבירה, יש לגזור את העונש המתאים לנאשם בתוך אותו מתחם.

לצורך כך יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ג (ב) לחוק העונשין:

"בתוך מתחם העונש ההולם, יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 יא, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור, לפי הוראות סעיפים 40 ד ו-40 ה."

הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה מפורטות בסעיף 40 יא לחוק העונשין, ובהן:

"הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, הפגיעה של העונש במשפחת הנאשם, הנזקים שנגרמו לנאשם כתוצאה מביצוע העבירה ומרשעתו, נטילת אחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב, מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי הנזק שנגרם בשלה, שיתוף פעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק, כאשר כפירה באשמה וניהול משפט ע"י הנאשם לא יזקפו לחובתו, התנהגות חיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, התנהגות רשויות אכיפת החוק, חלוף הזמן מאת ביצוע העבירה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו."

(ראו הע"ז (ב"ש) 1874-08 מדינת ישראל נ' אחים ראני בע"מ, כב' השופט סופר,

(19.2.14).

9. מתחם הענישה בעניינו

אשר לשיקול הראשון - מדובר בהעסקה של 9 עובדים, ואין לי ספק כי יש להתייחס לכך כ-9 עבירות.

יש להביא בחשבון את הצורך ההרתעתי; את הפגיעה במדיניות הכלכלית האוסרת על העסקת עובדים זרים ללא היתר. במסגרת זו לקחתי בחשבון כי העבירה של העסקת עובדים זרים שלא כדין הוגדרה בפסיקה כעבירה "חמורה" (ע"פ 1001/01 מדינת ישראל - נפתלי ניסים, פד"ע לח 145, 2002).

יש להביא בחשבון את הנסיבות האישיות של הנאשם וכן שהנאשמים כפרו באישום והתנהל הליך מלא וארוך.

בהתחשב באותן נסיבות, מתחם הענישה הסביר יהיה בין שיעור הקנס המנהלי (10,000 ₪ לכל עובד) לבין הקנס בשיעור פי חמש.

בהתחשב במכלול השיקולים ומתוך ראיית העיקרון המנחה של הלימה, שוכנעתי שמוצדק להסתפק במקרה זה, לגבי הנאשם ברף הנמוך של המתחם ולגבי הנאשמת, ברף הבינוני. לגבי הנאשם - עצם הכתם שבהרשעה פלילית מהווה כשלעצמו ענישה חמורה עבורו.

10. בהתאם לאמור אני גוזרת על הנאשמים עונש כדלקמן:

א. לנאשמת קנס בסך 180,000 ₪ שישולם ב-18 תשלומים בסך 10,000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.4.15 וכל 1 לחודש אחריו.

ב. לנאשם קנס בסך 90,000 ₪ שישולם ב-18 תשלומים בסך 5,000 ₪ כל אחד, החל מיום 1.4.15 וכל 1 לחודש אחריו.

הנאשמים יחתמו על התחייבות להימנע מביצוע העבירה מושא כתב האישום במשך שלוש שניםמהיום, שאם לא כן יישאו בתשלום קנס בסך 116,800 ₪ בגין כל עבירה.

הנאשמים יפנו למזכירות בית הדין על מנת לקבל שוברי תשלום ויחתום על התחייבות עד ליום 1.4.15.

11. גזר הדין יישלח לב"כ הצדדים בדואר.

ניתן היום, 24 פברואר 2015, ה' אדר תשע"ה, בהעדר הצדדים.